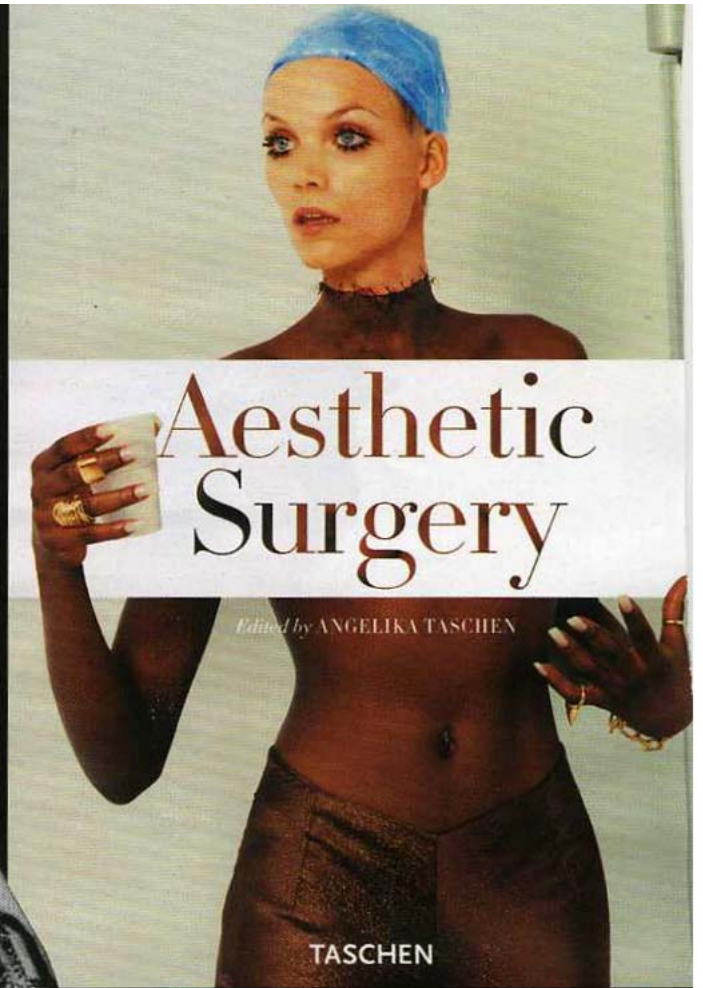

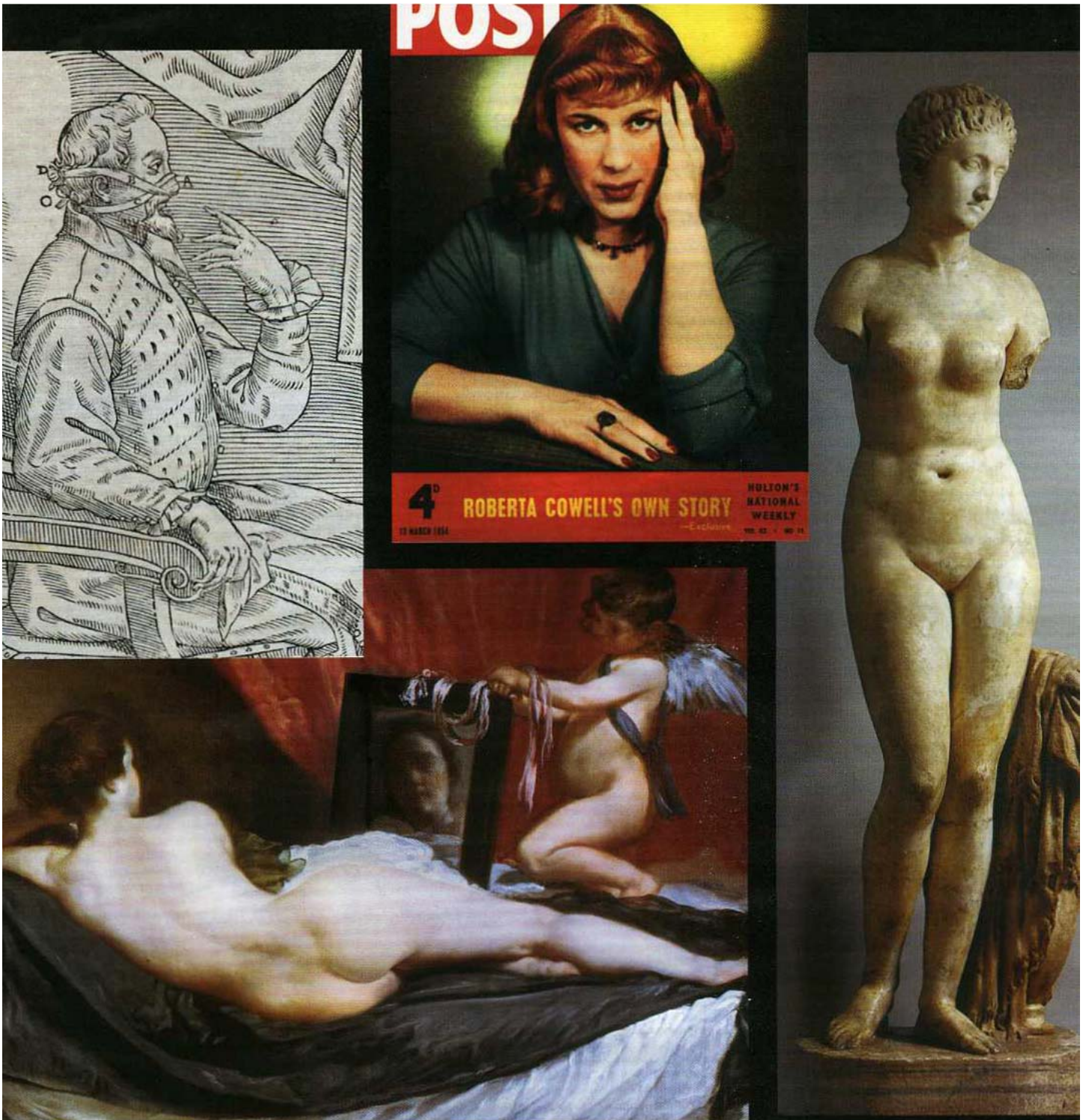
ΔΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

PLASTIC

Στο καινούργιο λεύκωμα των εκδόσεων Taschen
τις... μαγικές ιδιότητες του νυστεριού. Μια ιστορία

ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΡΕΓΚΟΥΚΟΥ

IS FANTASTIC

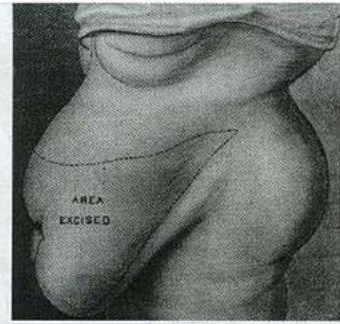
«Aesthetic surgery» εξιστορείται η αναζήτηση της τελειότητας, μέσα από που ξεκινάει από τον 16ο αιώνα και που όπως φαίνεται έχει λαμπρό μέλλον

PLASTIC BEAUTY

Ε

χει αποδειχθεί επιστημονικώς ότι ένα τριχρονο παιδί, όταν βρεθεί σε ένα δωμάτιο μαζί με δυο άλλους ανθρώπους, ενστικτωδώς θα προτιμήσει να πλησιάσει τον ομορφότερο και να αγνοήσει εκείνον που είναι λιγότερο όμορφος» διαβάζω στον πρόλογο του λευκόματος «Aesthetic surgery». Με αυτή την πρόταση κατά νου ξεκίνησα για να συναντήσω την επιμελήτρια της έκδοσης, δρα Αγκέλικα Τάσεν, στην αθηναϊκή παρουσίασή της στο Shop112A της οδού Ερμού. «Αυτό που με εντυπωσίασε περισσότερο κατά τη διάρκεια της έρευνας που έκανα

είναι ότι πολλές φορές οι άνθρωποι αποφασίζουν μια αισθητική επέμβαση για να αλλάξουν την εμφάνισή τους – και όχι απαραίτητως για να γίνουν πιο όμορφοι» λέει τονίζοντας ότι στις ημέρες μας η αισθητική χειρουργική και τα αποτελέσματά της είναι ένα πολύ δημοφιλές θέμα συζήτησης. Πόσο επιτυχημένο υπήρξε το λίφτινγκ της κυρίας που μονοπωλεί τις κοσμικές στήλες; Πόσες επεμβάσεις έχει κάνει η Μαντόνα; Γίνονται... μπότοξ πάρτι στην Αθήνα; Και αν τα παραπάνω ερωτήματα σας ακούγονται αφελή... δοκιμάστε, παρακαλώ, να απαντήσετε στα παρακάτω: μπορεί μια ηλικιωμένη γυναίκα με ρυτίδες να θεωρηθεί όμορφη; Οι όμορφοι άνθρωποι είναι πιο χαρούμενοι; Πώς μπορεί κανείς να ορίσει τι είναι όμορφο;

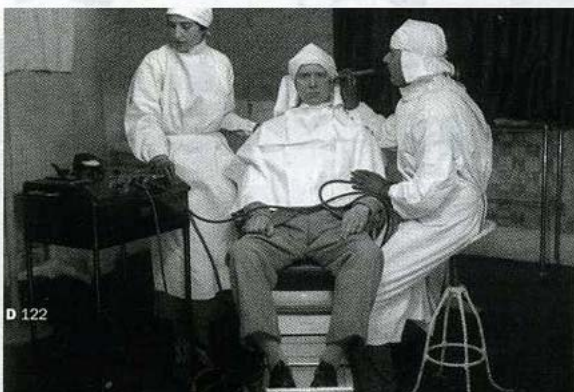
Η πρώτη κοιλιοπλαστική πραγματοποιήθηκε το 1899 στη Βαλτιμόρη. Ο γιατρός Χάουαρντ Κέλι αφαίρεσε από την ασθενή του λίπος βάρους 7 κιλών κίττα. Ο Γκασπάρε Ταλιακόζι έκανε την πρώτη ρινοπλαστική το 1597, χρησιμοποιώντας μύσχευμα από το μπράτσο του ασθενή του

Το έργο του Ρενουάρ, όπως οι στρουμπουλές «Λουθήνες», μαρτυρούν ότι τα πρότυπα ομορφιάς δεν ήταν πάντα ίδια

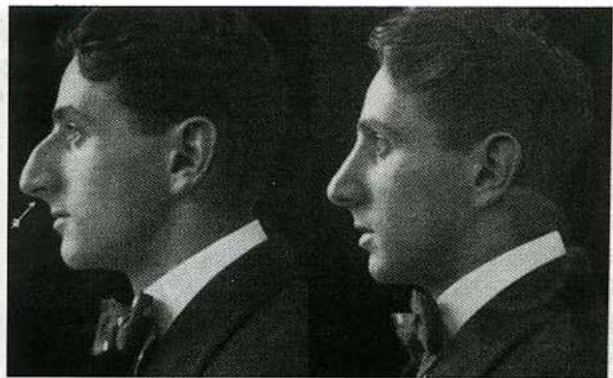
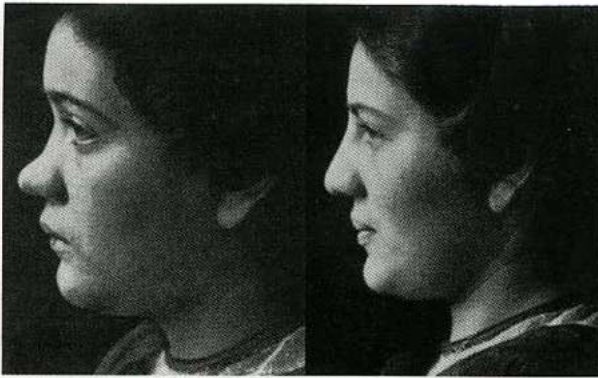
«ΟΜΟΡΦΟ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΑΝ ΗΤΑΝ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΘΑ ΜΑΣ ΠΡΟΞΕΝΟΥΣΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ, ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΕΙΣΙΟΥ ΟΜΟΡΦΟ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΑΝ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΛΛΟΝ» ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ

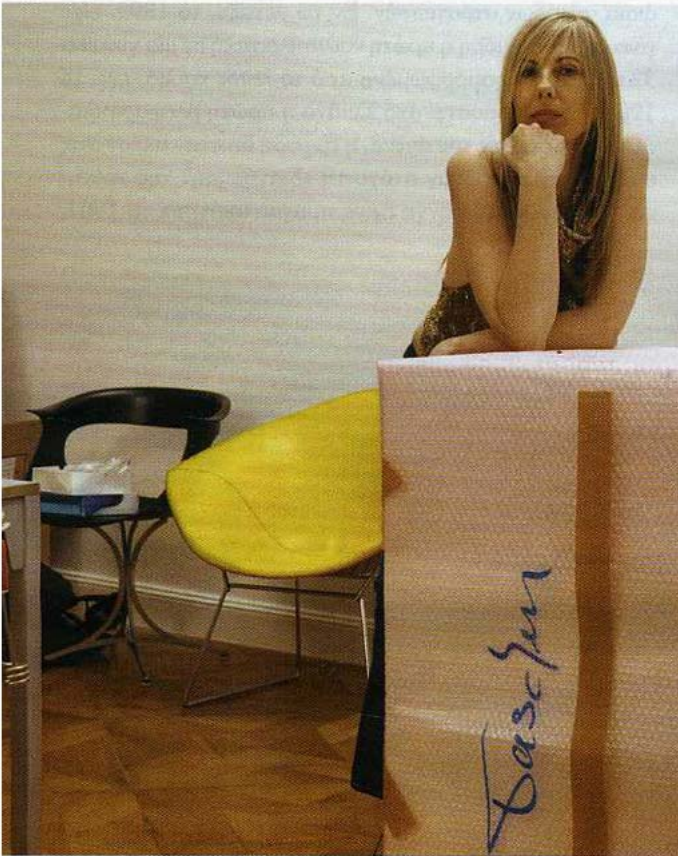
D 122

Την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα η έμφαση μετατοπίστηκε στις επεμβάσεις διατήρησης της νεότητας, όπως η βλεφαροπλαστική Δεξιά: Για τους Ιρλανδούς μετανάστες η απόκτηση μιας πιο... αμερικανικής μύτης είχε θετικές επιπτώσεις κυρίως στην ψυχολογία τους, όπως απεικονίζουν οι φωτογραφίες που έβγαζαν αμέσως μετά την επέμβαση

«Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ.
ΠΑΡΕΧΕΙ ΓΑΛΗΝΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΗ» **ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ**

Η συγγραφέας του βιβλίου, δρ Αγκέλικα Τάσεν Δεξιά: Η ηθοποιός Σάρα Μπερνάρ ταξίδεψε στην Αμερική για να κάνει αισθητικές επεμβάσεις. Αργότερα εμπιστεύθηκε τη Σούζαν Νοέλ, την πρώτη γυναίκα γιατρό που ασχολήθηκε με την αισθητική χειρουργική

Στην ομηρική «Οδύσσεια» διαβάζουμε ότι ο Μενέλαος ορμάει στην άπιστη σύζυγό του για να τη σκοτώσει, ωστόσο το οπλισμένο χέρι του παραλύει μπροστά στο υπέροχο γυμνό στήθος της Ωραίας Ελένης. Αντίστοιχα στις ημέρες μας μια γυναίκα με εντυπωσιακό μπούστο που βαδίζει στην παραλία φορώντας το μπικίνι της κερδίζει τα βλέμματα – τόσο τα ανδρικά όσο και τα γυναικεία – και προκαλεί συζητήσεις: άραγε τα κάλλη της αποτελούν έργο του Θεού ή του... πλαστικού χειρουργού; «Ναι» παραδέχεται η Τάσεν, «*τώρα πια παρατηρώ τους ανθρώπους με πιο "επιστημονικό" τρόπο. Προσπαθώ να εξακριβώσω αν έχουν κάνει κάποια επέμβαση και ποια ακριβώς: ρινοπλαστική, λίφτινγκ, μπότοξ ή προσθετική στήθους; Είναι ένα κομμάτι που παίζω με τον εαυτό μου.*»

Στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Εταιρίας Πλαστικής Επανορθωτικής και Αισθητικής Χειρουργικής τονίζεται ότι στόχος μιας αισθητικής επέμβασης είναι να προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στο άτομο που την υφίσταται, ούτως ώστε να μπορέσει να βελτιώσει την ψυχική υγεία του και – ως συνέπεια αυτού – την κοινωνική και επαγγελματική κατάστασή του. Ο διαχωρισμός μεταξύ αισθητικής και επανορθωτικής χειρουργικής δεν είναι σαφής, καθώς σε κάθε επανορθωτική επέμβαση επιδιώκεται το καλύτερο δυνατό αισθητικό αποτέλεσμα και κάθε αισθητική επέμβαση καλείται να επανορθώσει μια παρέκκλιση από αυτό που, τουλάχιστον για τον πάσχοντα, θεωρείται «φυσιολογικό». Ιστορικές μαρτυρίες αποδεικνύουν ότι στην αρχαία Αίγυπτο, στα ρωμαϊκά χρόνια αλλά και στην αρχαία Κίνα οι

PLASTIC BEAUTY

γιατροί καλούνταν να αντιμετωπίζουν δυσμορφίες του προσώπου, για παράδειγμα, παραμορφωμένες μύτες. Κατά τον Μεσαίωνα η αισθητική χειρουργική εγκαταλείφθηκε, για να επανέλθει δυναμικά στα χρόνια της Αναγέννησης. Ραγδαία εξέλιξη παρατηρήθηκε στις αρχές του 16ου αιώνα. Η επιδημία σύφιλης είχε ως συνέπεια να εμφανιστεί μια ολόκληρη ομάδα ασθενών που επιθυμούσαν να αποκαταστήσουν τη μύτη τους ώστε να αποφύγουν τον κοινωνικό στιγματισμό. Έτσι, η πρώτη ρινοπλαστική πραγματοποιήθηκε το 1597 στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια από τον καθηγητή Γκασπάρε Ταλιακόζι ο οποίος ανακάλυψε μια μέθοδο ώστε να αντικαθιστά το κομμάτι της μύτης που έλειπε σε «έναν ασθενή που έγιωθε δυστυχισμένος», όπως έγραψε αργότερα ο ίδιος. Κατά τη διάρκεια του χειρουργείου ένα κομμάτι από το εσωτερικό μέρος του μπράτσου του ασθενή χρησιμοποιήθηκε ως μόσχευμα, ώστε ο γιατρός να μπορέσει να «πλάσει» τη μύτη.

Παρ' ότι στις ημέρες μας περίπου το 90% των επεμβάσεων γίνονται σε γυναίκες – με πιο δημοφιλείς την αυξητική στήθους, τη βλεφαροπλαστική και τη λιποπλαστική – θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα πρώτα χρόνια οι αισθητικές επεμβάσεις γίνονταν κυρίως σε άνδρες. Μεταξύ 1840 και 1900 εφαρμόστηκαν παντός είδους πλαστικές επεμβάσεις. Λίγο αργότερα ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος «ανάγκασε» τους γιατρούς να εξελίξουν ακόμη περισσότερο την πλαστική χειρουργική, έτσι ώστε να μπορέσουν να αποκαταστήσουν τα παραμορφωμένα πρόσωπα και άκρα χιλιάδων στρατιωτών. Εν τω μεταξύ, το 1899, είχε γίνει στη Βαλτιμόρη η πρώτη κοιλιοπλαστική σε μια γυναίκα 32 ετών με παραμορφωμένη από το λίπος κοιλιά, ενώ το 1906 είχε εφαρμοστεί στο Σικάγο η πρώτη βλεφαροπλαστική. Στις αρχές του αιώνα, η έμφαση δινόταν πλέον στις επεμβάσεις που είχαν στόχο τη «διατήρηση» της νεότητας. Το πρώτο λίφτινγκ έγινε πραγματικότητα το 1901,

Η εικαστική καλλιτέχνης Ορλάν χρησιμοποιεί την αισθητική χειρουργική ως μορφή performance, για να καταδικάσει τα πρότυπα ομορφιάς που μας επιβάλλονται. Δεξιά: Στην προσπάθειά τους να μοιάσουν περισσότερο στα δυτικά πρότυπα, οι Κινέζες υποβάλλονται στην επώδυνη διαδικασία της επιμήκυνσης των ποδιών τους

«ΣΗΜΕΡΑ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΔΕΝ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΔΑ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ. ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΘΕΛΟΥΝ ΜΕ ΚΑΘΕ ΤΙΜΗΜΑ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ ΝΕΟΙ – ΚΑΙ ΝΑ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΝΕΟΙ» ZAN-ΠΟΛ ΓΚΟΤΙΕ

Στιγμιότυπο από επέμβαση στον μαστό

Τον αποκαλούν «Μιχαήλ Αγγελο» του ναστεριού. Ο Βραζιλιάνος Ιβο Πιτανγκί χειρουργεί περισσότερους από 1.500 ασθενείς ετησίως. Δεξιά: Στο Ιράν η όμορφη μύτη θεωρείται ακόμη και εγγύηση για ευτυχισμένη ζωή, γι' αυτό πολλές μητέρες οδηγούν τις κόρες τους στο χειρουργικό κρεβάτι μόλις κλείσουν τα 18

όταν μια πολωνέζα αριστοκράτισσα κατάφερε να πείσει τον γιατρό της να της αφαιρέσει το δέρμα που ζάρωνε μπροστά από τα αφτιά της, έτσι ώστε να «τσιτώσουν» οι ρυτίδες στις γωνίες των χειλιών της, αλλά και γύρω από τη γραμμή των μαλλιών.

Η Σουζάν Νοέλ υπήρξε η πρώτη γυναίκα πλαστική χειρουργός. Λίφτινγκ ξεκίνησε να κάνει όταν η φίλη της ηθοποιός Σάρα Μπερνάρ, επιστρέφοντας το 1912 από τις ΗΠΑ, της έδειξε τα αποτελέσματα των δικών της επεμβάσεων. «Οι γυναίκες κάνουν τις επεμβάσεις τους, αλλά δεν τους αρέσει να το συζητούν» παρατηρούσε η Νοέλ, καθώς έβλεπε την πελατεία της να αυξάνει – οι γυναίκες την προτιμούσαν από τους άνδρες συναδέλφους της. Εξαρχής, ένα από τα ζητούμενα ήταν η εξάλειψη ορισμένων φυλετικών χαρακτηριστικών που λειτουργούσαν αρνητικά για πολλούς ανθρώπους στις λίγο-πολύ ρατσιστικές κοινωνίες της Δύσης. Έτσι, ήδη από το 1880, οι ιρλανδοί μετανάστες στις ΗΠΑ επεδίωκαν να... μετατρέψουν τις πλακουτσωτές μύτες τους σε πιο «αμερικανικές», ενώ στη Γερμανία της δεκαετίας του 1890 ένας εβραίος χειρουργός αναλάμβανε να «απαλλάσσει» τους ομοεθνείς τους από τις «εβραϊκές» χαρακτηριστικές μύτες τους.

Από την Ασία και τις ΗΠΑ ως την Ευρώπη και τη Λατινική Αμερική, ακόμη και σήμερα, οι επεμβάσεις, στη πλειονότητά τους έχουν να κάνουν με τα πρότυπα ομορφιάς, έτσι όπως αυτά ορίζονται από τις διαφημίσεις και το Χόλιγουντ. Οι Αφροαμερικανοί μικραίνουν τα χείλια τους, λεπταίνουν τις μύτες τους και «ανοίγουν» το χρώμα του δέρματός τους – με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα εκείνο του... ολικώς μεταμορφωμένου Μάικλ Τζάκσον. Στη Βραζιλία τα κορίτσια μικραίνουν το στήθος τους και δίνουν έμφαση στα οπίσθια. Στην Ιαπωνία, μια επέμβαση στα μάτια, στη μύτη ή στα ζυγωματικά θεωρείται τόσο απλή όσο και το τρύπημα των αφτιών. Στην Κίνα τα κορίτσια φτιάχνουν τη μύτη τους για... να βρουν αγόρι! Ακόμη χειρότερα, παρασυρόμενες από τα διεθνή πρότυπα ομορφιάς, επιβάλλουν στον εαυτό τους την επώδυνη διαδικασία της επιμήκυνσης των ποδιών τους: προφανώς, με δέκα εκατοστά παραπάνω, ατενίζουν τον κόσμο με μεγαλύτερη αισιοδοξία... Στο Βιετνάμ, μια επέμβαση στα μάτια – για να μεγαλώσει το άνοιγμά τους – κοστίζει γύρω στα 40 δολάρια. Στο Ιράν, πάλι, όπου οι γυναίκες κυκλοφορούν με μαντίλα, η πιο διαδεδομένη επέμβαση είναι η ρινοπλαστική. «Δεν έχει να κάνει με τέλειες αναλογίες ή “κανονικά” χαρακτηριστικά. Ένα τελείως συμμετρικό πρόσωπο είναι μονότονο. Η αληθινή ομορφιά ακτινοβολεί από μέσα μας: αποτελεί έκφραση των προσωπικών αρετών μας» λέει ο διάσημος βραζιλιάνος χειρουργός Ιβο Πιτανγκί, με εμπειρία τεσσάρων δεκαετιών και με περισσότερες από 40.000 επεμβάσεις στο ενεργητικό του, για να παραδεχθεί λίγο αργότερα ότι «η πλαστική χειρουργική μπορεί να κάνει καλό στον αυτοσεβασμό».

«Ο Αδάμ και η Εύα στον Παράδεισο», έργο του Ρούμπενς (1605), που απεικονίζει τα πρότυπα ομορφιάς της εποχής

«ΤΟ ΩΡΑΙΟ ΕΜΠΕΡΙΕΧΕΙ ΠΑΝΤΑ ΛΙΓΗ ΠΑΡΑΔΟΞΟΤΗΤΑ. ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΑΥΤΗ Η ΠΑΡΑΔΟΞΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΩΡΑΙΟ» ΣΑΡΑ ΜΠΟΝΤΛΕΡ

Όσον αφορά τον «πλανήτη Χόλιγουντ», ακόμη και το πιο αψεγάδιαστο πρόσωπο... έχει περιθώρια βελτίωσης. Η Γκρέτα Γκάρμπο, η Μαρλένε Ντίτριχ, η Ρίτα Χέιγουορθ, η Μέριλιν Μονρόε, η Σερ, η Τζέιν Φόντα και η Πάμελα Αντερσον δεν συνιστούν παρά ένα ελάχιστο δείγμα των σταρ που ένιωσαν ακόμη πιο όμορφες ύστερα από την επίσκεψη στον αγαπημένο τους γιατρό. «Τα μοναδικά μέλη του σώματός μου που παραμένουν αυθεντικά είναι οι αγκώνες μου» έλεγε η Φίλις Ντίλερ, η πρώτη ηθοποιός που παραδέχθηκε, εν έτει 1971, ότι είχε κάνει πλαστικές επεμβάσεις. Σήμερα πάντως οι εξελίξεις είναι ραγδαίες: λιγότερος πόνος, συντομότερη ίαση, μικρότερα σημάδια. Επειτα από όλα αυτά η νεαρή ηθοποιός

Σκάρλετ Γιόχανσον δεν αντιμετωπίζει κανέναν ενδοιασμό: «Δεν θέλω να γίνω γριά, ρυτιδιασμένη και άσχημη. Δεν είναι καθόλου διασκεδαστικό... Βεβαίως και θα κάνω πλαστικές επεμβάσεις!». Υπάρχουν βεβαίως και πολλοί που λαχταρούν απλώς να μοιάσουν στα εδωλά τους. Η εκπομπή του MTV «I want a famous face» υπόσχεται να σας μετατρέψει σε... κλώνο του αγαπημένου σας σταρ – όποιο και αν είναι το φύλο σας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, ο φανατικός θαυμαστής της Τζένιφερ Λόπεζ που απέκτησε ακόμη και στήθος από σιλικόνη! Στο αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο ABC και στην εκπομπή «Extreme makeover», πλαστικοί χειρουργοί αναλαμβάνουν «να σας χαρίσουν μια εμπειρία όπως εκείνη της Στακτοπούτας, αλλάζοντας ολοκληρωτικά την εμφάνισή σας, σε μια προσπάθεια να μεταμορφώσουν τη ζωή και τη μοίρα και να κάνουν τα όνειρά σας πραγματικότητα». Επίσης μπορείτε εύκολα με μία επέμβαση να αποκαταστήσετε τη νεότητα του κόλπου σας. Όσο για τις επεμβάσεις αλλαγής φύλου, έχουν προ πολλού πάψει να αποτελούν είδηση...

Σύνθηες φαινόμενο: ένας νεαρός Ιάπωνας αλλάζει το σχήμα των ματιών και της μύτης του για να μοιάζει πιο... Ευρωπαίος. Η Φίλις Πόρτερ – 79 ετών αριστερά και 82 ετών δεξιά – είναι μία από τις πιο γνωστές «ασθενείς» στην Αμερική, αφού η μάχη της με τον χρόνο τής έχει στοιχίσει περισσότερα από 25.000 δολάρια

Η εικαστική καλλιτέχνις Ορλάν χρησιμοποιεί την πλαστική χειρουργική ως μέσο έκφρασης. Στην έβδομη επέμβασή της, που έγινε το 1993 στη Νέα Υόρκη, τοποθέτησε δύο όγκους από σιλικόνη στο μέτωπό της. Η χειρουργική επέμβαση/παράσταση μεταδόθηκε ζωντανά στο παρισινό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ρομπρίνι, μέσω μιας γιγαντοθόνης, με το κοινό να θέτει ερωτήσεις και να δέχεται απαντήσεις από την Ορλάν. «Το έργο μου δεν είναι ενάντια στην αισθητική χειρουργική» διατείνεται η καλλιτέχνις, «αλλά ενάντια στα πρότυπα ομορφιάς που υπαγορεύουν μια δεσποζόνσα ιδεολογία». Η προσφυγή στην αισθητική

χειρουργική δεν είναι τίποτε παραπάνω από μια προσωπική επιλογή – και δεν θα πρέπει επιπλέον να επιβάλλεται από τα «κοινωνικά πρότυπα» που κάποιοι ορίζουν ως τέτοια... ερήμην μας. Η Αγκέλικα Τάσεν δηλώνει ότι δεν έχει υποστεί καμία επέμβαση αισθητικού χαρακτήρα ούτε και σκοπεύει να υποστεί στο μέλλον: «Η γήρανση είναι μια αργή διαδικασία, που σου αφήνει αρκετό χρόνο για να προσαρμοστείς πνευματικώς με τα εξωτερικά σημάδια που σου αφήνει. Αν πιστεύεις στη φύση, τότε βλέπεις την ομορφιά ακόμη και στη γήρανση. Η φύση είναι τέλεια». ●

→ Το βιβλίο «Aesthetic surgery» (εκδόσεις Taschen) διατίθεται σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία και στο κατάστημα Shop 112A.